

Motion till riksdagen
2010/11:Sk1

av Veronica Palm m.fl. (S)
med anledning av redog. 2010/11:RRS12

Riksrevisionens styrelses redogörelse om skatteavtal med andra länder

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade insatser när det gäller uppdatering av skatteavtalen för att svenska företags konkurrenssituation inte ska försämras.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett fortsatt arbete för fler informationsutbytesavtal med skatteflyktsparadis.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom OECD ska verka för en mer multilateral ansats i skatteavtalsarbetet för att hjälpa utvecklingsländerna till att också få del av dolda tillgångar genom informationsutbyte.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nytt skatte- och informationsutbytesavtal med Schweiz.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Finansdepartementet måste förbättra sin uppföljning via Skatteverket om hur skatteavtalen fungerar i praktiken.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inleda en omförhandling av skatteavtalet mellan Danmark och Sverige hösten 2011.

Fel! Okänt namn på

Uppdatera stocken av skatteavtal och fortsatt arbetet med informationsutbytesavtal

Riksrevisionen har granskat regeringens arbete med att förhandla om skatteavtal med andra länder. Även Svenskt Näringsliv har gjort en kritisk rapport om frågan. Vår uppfattning sammanfaller i stort med kritiken i Riksrevisionens rapport "Sveriges skatteavtal med andra länder – effekterna av regeringens arbete" (RiR 2010:24).

Riksrevisionens styrelse har betonat betydelsen av att skatteavtalen hantarerar problemet med dubbelbeskattning, skapar goda konkurrensförhållanden och förhindrar skatteflykt. Riksrevisionens styrelse framhåller också att informationsutbytesavtal är betydelsefulla för att minska internationell skatteflykt och välkomnar därför den ökade förekomsten av sådana avtal.

Vi menar att det förtydligande av strategin för skatteavtalen som rapporten och Riksrevisionens styrelse efterlyser inte står i motsatsställning till ett fortsatt arbete med informationsutbytesavtal. Vi är glada över att det nordiska projektet avlevererat ett stort antal dubbelbeskattnings- och informationsutbytesavtal. Samtidigt tror vi att OECD bör utvärdera hur avtalen fungerar konkret och diskutera förbättringsmöjligheter av modellavtalet. Det bör också inom OECD utarbetas en mer multilateral ansats i skatteavtalsarbetet för att hjälpa utvecklingsländerna till att också få del av dolda tillgångar genom informationsutbytet. Sannolikt behövs också andra kompletterande avtal, åtgärder och internationella rutiner så att alla former av skatter omfattas, så att informationsutbytet sker spontant och så att handräckningshjälp ges för att dolda tillgångar verkligen ska bli beskattade av hemvistländerna. Sverige har historiskt varit ett föregångsland i fråga om skatteuppbörd och skatteförvaltning. Vi bör inte minst därför på alla sätt, inte minst inom OECD, bidra till att en bättre internationell ordning skapas i fråga om skatteuppbörd. Skatteflyktningar och andra som vill hemlighålla ekonomiska tillgångar ska inte ha kvar några skatteflyktsparadis att gömma dem i.

Vi menar att Finansdepartementet måste klara av att modernisera stocken av skatteavtal samtidigt som arbetet med nya skatteavtal med informationsutbytesklausuler ska fortsätta. Finland uppges i rapporten klara av detta, så varför skulle inte också Sverige göra det?

Finansdepartementet ska också hålla sig informerat om Skatteverkets uppföljningar av hur informationsutbytesavtalen fungerar i praktiken. Det har uppenbarligen rått en viss förvirring om kontrolluppgifterna från USA, där medierna först uppgav att sådana uppgifter inte inkommit sedan 2004. Den 19 januari i år uppgav Skatteverket att den interna analysrapport som medierna har tagit del av skrevs i april 2010. Sedan dess har verket fått och registrerat in kontrolluppgifter från USA för 2005 och 2006. Det är uppenbart att uppföljningen av kontrolluppgifterna är ett förbättringsområde för både Skatteverket och Finansdepartementet. I sammanhanget vill vi understryka att vi i vår budgetmotion krävt utökade resurser för att Skatteverket bättre ska klara av sitt kontrollarbete mot skattefusk.

Efter Luxemburg och Liechtenstein, Schweiz nästa!

Efter EU:s finansministersmöte i Bryssel i september 2010 tecknade Sverige och Luxemburg ett tillägg till skatteavtalet från 1996, vilket innebar att banksekretessen i förhållande till svenska skattemyndigheter försvann. I januari i år har ett skatteavtal med informationsutbytesklausul tecknats med Liechtenstein, vilket senare kommer att behandlas av riksdagen. Kvar bland de stora skatteflyktsparadisen är då Schweiz. Schweiz är ett mycket populärt skatteflyktsparadis, och hela 55 % av det oredovisade sparandet kommer därifrån enligt Skatteverket. Enligt svar på en skriftlig fråga till finansministern pågår ett arbete med avtalsskrivande (skriftlig fråga 2010/11:43, ställd den 18 november 2010). Förhandlingar pågår också om ett s.k. antibedrägeriavtal mellan EU och dess medlemsstater å ena sidan och Liechtenstein å andra sidan. Avtalet syftar bl.a. till att säkerställa informationsutbyte i administrativa skatteärenden enligt OECD:s standard. Förhandlingarna är i huvudsak slutförda, enligt svaret, men en slutlig politisk överenskommelse om avtalet återstår dock att göra inom EU. Kopplat till antibedrägeriavtalet med Liechtenstein finns dessutom ett förslag till mandat för kommissionen att omförhandla och utvidga det befintliga antibedrägeriavtalet mellan EU och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan. Det befintliga avtalet omfattar för närvarande inte rättslig hjälp och informationsutbyte beträffande direkta skatter. Sverige stöder att man på EU-nivå omförhandlar avtalet för att utvidga det i detta avseende.

Skatteavtalet mellan Sverige och Danmark

Öresundsregionen består av Skåne på den svenska sidan och Själland, Lolland-Falster, Mön och Bornholm på den danska. Öresundsregionen är en av Europas mest dynamiska regioner. Här finns en av de största koncentrationerna av högutbildad befolkning i hela Nordeuropa, och här produceras en fjärdedel av Sveriges och Danmarks samlade BNP. Totalt bor ca 3,7 miljoner invånare i Öresundsregionen, på den danska sidan ca 2,5 miljoner och på den svenska sidan ca 1,2 miljoner.

Arbetspendlingen över Öresund har ökat explosionsartat under de senaste åren. Det är en mycket glädjande utveckling. En ny arbetsmarknadsregion i norra Europa håller på att ta form som med rätt förutsättningar blir ett nytt, samlat tillväxtnav i Norden. Nationsgränserna betyder allt mindre för människor i vardagen. Men för samhällsorganisationen får den ökade pendlingen stora konsekvenser om inte förändringar sker.

Framför allt det särskilda skatteavtalet med Danmark ställer till allt större problem för välfärdens finansiering i Sverige. Enligt Öresundsinstitutets beräkningar betalar Danmark en kompensation till Sverige som motsvarar drygt 8 % av den lön som svenska pendlare tjänar i Danmark, medan Sverige beta-

Fel! Okänt namn på

lar en kompensation till Danmark motsvarande 21 % av den lön som danska pendlare tjänar i Sverige. Stämmer dessa beräkningar så är det inte rimligt.

Den svensk-danska kompensationsordningen har även lett till en rent svensk frågeställning om kompensationen från Danmark ska gå till den svenska staten som i dag och därefter spridas till de svenska och skånska kommunerna via det kommunala utjämningsystemet eller om pengarna direkt ska överföras till de skånska kommunerna för att därefter fördelas till det svenska kommunala utjämningsystemet. Frågan om Skånes kommuner ska få den danska kompensationen direkt och inte via utjämningsystemet utreds inom ramen för den större utredning om utjämningsystemet (Utjämningskommittén, se dir. 2008:110) som kommer att lämna sitt förslag 2011. Statskontoret har för Utjämningskommitténs räkning gjort en utredning som visat att Kommunsverige missar stora intäkter och att de skånska pendlarkommunerna missgynnas kraftigt av rådande system.

Men det är inte bara ett finansiellt problem för välfärden, det är också ett hot mot integrationen. Det är inte i längden hållbart att en relativt stor befolkningsgrupp i en kommun inte bidrar till välfärdens finansiering; resten av kommuninvånarna blir naturligtvis skeptiska till ”friåkeriet”. Skattesystemet och beskattningen förlorar i folklig legitimitet.

Regeringen har enligt Riksrevisionen inte tagit fram de underlag som behövs för att det ska gå att analysera effekterna av utjämningsordningen mellan Sverige och Danmark.

Riksrevisionens styrelse konstaterar dock att en begäran om en gemensam utvärdering av avtalet har sänts till det danska Skatteministeriet. Vi menar att det redan nu kan konstateras att avtalet är ofördelaktigt för Sverige, även om det givetvis behövs mer underlag om hur pass ofördelaktigt det är. Man förlorar därför tid genom att inte redan nu begära en omförhandling. Tidsplanen för utvärderingen borde vara att den ska vara klar inför en förhandling hösten 2011.

Stockholm den 1 februari 2011

Veronica Palm (S)

Fredrik Olovsson (S)

Hans Olsson (S)

Anders Karlsson (S)

Christina Oskarsson (S)

Christina Karlsson (S)

Peter Persson (S)